
Muzica, software-ul și Internetul

Ghid pentru părinți și profesori

Muzica și software-ul pe Internet

- ceea ce trebuie să știi -

Există atât de multe forme la îndemână pentru a accesa muzică și software online, în siguranță și în mod legal!

Acest ghid își propune să informeze părinții, profesorii, copiii și tinerii despre cum pot să se bucure de divertisment pe Internet sau folosind un dispozitiv mobil, fără riscuri și respectând legea.

Știi că?

Este riscant să folosești site-uri ilegale și programe de partajare de fișiere.

Folosirea programelor de file-sharing expune utilizatorii la riscul de a descărca un conținut nedorit, de fapt – viruși, pornografie sau imagini violente. Instalarea programului de file-sharing în sine poate compromite, de asemenea, intimitatea și securitatea datelor stocate în calculator prin faptul că deschide porturi fără avizarea utilizatorului și face trafic cu exteriorul folosind informația stocată pe computer. Ai putea încălca legea și suporta consecințele.

Legea dreptului de autor se aplică în mediul online pentru reproducere, partajare și streaming la fel ca în privința discurilor de tip CD/ DVD. Dacă pui la dispoziția altor persoane muzică sau programe de software într-o rețea de file-sharing sau pe un site fără permisiunea celor care dețin drepturile asupra conținutului partajat, atunci încalci legea și te poți confrunta cu sancțiuni grave. Folosind site-uri legale răsplătești munca autorilor.

Legea dreptului de autor și a drepturilor conexe acestuia îi protejează pe cei care muncesc în industriile creative, îndreptându-i să fie recompensați corect pentru munca lor și să continue să creeze muzică, software și alte conținuturi de care să ne bucurăm cu toții!

Legea dreptului de autor se aplică în mediul digital pentru reproducere, upload și streaming la fel ca în cazul suporturilor fizice de tip CD și DVD.

Rămâi conectat în mod legal

Care sunt site-urile legale unde pot găsi muzică?

Există o mulțime de site-uri de unde poți descărca muzica prin cumpărare de piese sau albume (download), dar și site-uri unde poți asculta muzica difuzată online (streaming). Poți cumpăra din magazine de muzică online și de pe site-urile operatorilor de telefonie, atât piese separate, cât și sonerii sau albume în format digital.

Sunt la îndemână și abonamentele lunare la site-uri de unde poți descărca sau asculta muzică în limita valorii abonamentului. Anumite servicii online oferă posibilitatea de a asculta gratuit muzica, finanțându-se din publicitate.

Dacă ești în căutare de muzică, îndrumă-ți copilul spre serviciile legale din România sau din oriunde în lume, lista acestora fiind disponibilă la adresa <http://www.pro-music.org>

Cumpără cu încredere de pe site-urile care afișează ștampila Music Matters, o marcă internațională de legalitate.

Care sunt site-urile legale unde pot găsi programe pentru calculator?

Poți descărca software în mod legal de pe unele site-uri, mai ales ale producătorilor. Cel mai bine este să trimiți un email către producătorul software-ului, iar acesta îți va indica sursa legală de obținere a lui.

Este OK să copiez sau să capturez muzică de pe un CD/DVD pe calculatorul meu sau pe media player?

În general, poți face o copie digitală a muzicii cumpărate pe CD pentru utilizare de către tine, adică utilizare personală, fără consecințe legale, deși tehnic implică să ai permisiunea titularilor de drepturi.

Dacă achiziționezi muzică online, furnizorul îți va permite, de obicei, să faci o copie de rezervă pentru utilizare personală pe alte dispozitive de redare.

Distribuirea de copii digitale, însă, pe internet sau către un prieten, cunoștință sau către un necunoscut este cu totul altceva. Reprezintă o faptă ilegală și poate avea consecințe de natură juridică.

Folosești software-ul în mod legal?

La cumpărarea software-ului, se achiziționează, de fapt, licența de a-l utiliza, și nu software-ul ca atare. Această licență te informează despre de câte ori poți instala programul. Dacă realizezi mai multe copii ale software-ului decât cele pe care le permite licența sau distribui neautorizat acel soft înseamnă că piratezi.

În cazul software-ului, legea nu permite realizarea de copii pentru utilizare personală. Așadar, dacă vrei să-i dai și unui prieten CD/DVD-ul cu software ca să își facă o copie pentru el, trebuie să știi că nu este legal.

Pentru mai multe informații accesează <http://www.bsa.org/romania>

 AIMR
Asociația Industriei Muzicale din România

 BSA™
BUSINESS SOFTWARE ALLIANCE

Ce poți și ce nu poți face online cu muzica și software-ul

Este complet ilegală folosirea de site-uri și servicii de file-sharing?

Ilegale sunt reproducerea și punerea la dispoziție de fișiere protejate de copyright fără permisiunea celor care dețin drepturile asupra lor.

Teoretic, sistemul de file-sharing poate fi folosit în mod legal, însă în practică aproape tot conținutul pus la dispoziție astfel este ilegal partajat. Dacă site-urile nu precizează explicit că au licență din partea titularilor de drepturi, atunci singura formă sigură în care le poți folosi în mod legal este să partajezi materiale asupra cărora tu deții drepturile, adică muzica, software și orice alte conținuturi create de tine sau pentru care ai permisiunea titularului de drepturi să faci exact acest lucru.

Cum sunt identificați cei care partajează ilegal?

În general, cei care partajează fișiere în mod ilegal o fac în rețele publice. Fiecărui dispozitiv conectat la Internet i se atribuie un număr unic în rețea la acel moment (de obicei alocat de către furnizorul de Internet la care ești abonat), număr cunoscut drept adresă IP. Informații privind IP-ul folosit la un moment dat și date despre materialele folosite în mod ilegal sunt fie complet vizibile, fie ușor de obținut de la furnizorii de servicii.

Inspectorii de politie pot obține de la ISP datele de identitate ale celui care a încălcat drepturile de proprietate intelectuală. În baza unui mandat judecătoresc pot fi efectuate și percheziții domiciliare și informatice. Titularii de drepturi afectați de o utilizare ilegală a conținuturilor protejate de copyright pot, astfel, să îi dea în judecată pe cei care încălcă legea și să ceară daune materiale substanțiale.

Dacă plătesc pentru muzică și software, am garanția că le cumpăr în mod legal?

Există și website-uri, în diferite țări, care vând foarte ieftin online piese audio și videoclipuri muzicale sau software tocmai pentru că vând ilegal conținuturile respective, neplătind nimic titularilor de drepturi.

Ca să alegi site-uri legale de unde să cumperi muzică, vizitează www.pro-music.org. Dacă alegi să cumperi muzică de pe site-uri internaționale, caută ștampila Music Matters pe site, mai întâi.

În cazul software-ului, contactează titularii de drepturi de autor (producătorii); aceștia îți pot indica de unde poți descărca legal contra cost sau gratuit software.

Este legal să descarc divertisment de pe site-uri sau bloguri? Dar software?

Dacă pe site-ul oficial al artistului sau producătorului se află muzică oferită gratuit spre download, da. Artiștii și trupele noi aleg uneori să se promoveze astfel.

Pe Internet poți găsi software liber de licență (GPL) sau conținut liber de copyright (Creative Commons) și nu numai.

De asemenea, pe site-urile producătorilor de software poți găsi anumite programe oferite gratuit.

În majoritatea cazurilor, însă, pe site-uri se partajează ilegal conținuturi protejate de copyright. Inclusiv link-urile către servicii de stocare, cunoscute drept „cyberlockers” conduc, în cele mai multe cazuri, la conținuturi puse la dispoziție în mod ilegal.

Este ilegal să partajezi fișiere protejate de drepturi de autor fără permisiunea celor care dețin drepturile asupra conținuturilor.

Online, sigur și responsabil

Există sancțiuni pentru partajarea ilegală de software, muzică și alte forme de divertisment pe Internet?

Da, se pot aplica sancțiuni dure pentru sharing-ul ilegal de opere protejate de copyright. Acestea sunt reglementate în România prin Legea dreptului de autor – Legea Nr. 8/1996.

Reproducerea neautorizată și punerea la dispoziție publică sunt considerate infracțiuni și pot atrage, pe lângă răspunderea civilă delictuală, și răspunderea penală. Atenție, deosebit de gravă este partajarea cu scopul obținerii de avantaje financiare!

Cei care partajează sau reproduc ilegal opere protejate pot fi trași la răspundere în justiție, fapt ce se poate solda cu amendă, plățirea de despăgubiri, cheltuieli de judecată și chiar pedeapsa cu închisoarea. În cazul copiilor minori, răspunderea civilă delictuală pentru faptele acestora revine părinților sau tutorei legal.

Anumite țări și-au modificat legislația, sancționând reproducerea și sharing-ul neautorizate de conținut protejat prin suspendarea conexiunii la internet, după un set prealabil de avertizări ale abonatului care încalcă legea.

În afară de copyright, care sunt alte riscuri implicate de partajarea ilegală de fișiere media și programe pentru calculator?

Programele de file-sharing și site-urile ilegale îți expun computerul sau telefonul mobil la multe alte riscuri. Împreună cu fișierele media sau programe, utilizatorii descarcă de multe ori, fără să știe sau să vrea, viruși și spyware. De asemenea, din neatenție, copilul poate partaja fișiere confidențiale din computer, care conțin informații financiare de exemplu, expunându-te la riscul unui furt de identitate.

Mai mult, anumite fișiere sunt intenționat denumite fals și atrăgător pe site-urile de file-sharing și rețelele peer-to-peer cu intenția de a tenta și păcăli oamenii să le descarce.

Instrumentele de filtrare online care pot bloca un conținut jignitor pe site-uri devin ineficiente atunci când utilizarea de servicii ilegale expune direct copiii la conținuturi nedorite sau dăunătoare.

Anumite programe de tip peer-to-peer permit utilizatorilor să „discute” cu alți useri, majoritatea necunoscuți. Pentru îndrumări despre chat-ul pe internet, accesați site-ul românesc www.sigur.info și site-ul internațional www.chatdanger.com

De unde pot obține mai multe informații despre riscurile create de file-sharing-ul ilegal?

Furnizorul tău de internet, ISP-ul, te poate informa cu privire la efectele nedorite ale utilizării în mod ilegal a programelor de file-sharing. Mulți abonați reclamă infectarea computerului cu viruși, malware și spyware după ce au folosit rețelele P2P pentru transfer de fișiere media sau kituri de software. Mulți provideri de internet furnizează software care poate proteja utilizatorii împotriva acestor riscuri.

Cum pot preveni folosirea conexiunii mele la internet pentru file-sharing ilegal?

Poți lua câteva măsuri simple, însă eficiente. ISP-ul la care ești abonat îți poate furniza informații despre cum să îți protejezi conexiunea, inclusiv detalii privind modul în care să configurezi limitarea accesului pe baza unei parole.

Se poate activa și funcția de control al părinților asupra sistemelor de software instalate, pentru a bloca accesul copiilor la anumite site-uri. De asemenea, este util să faci și reguli simple sau conturi diferite pentru utilizarea computerului și a conexiunii locale, astfel încât să nu permiți traficul ilegal de conținut.

Glosar

Adresă IP

Prescurtare de la „internet protocol”, un număr, similar unui număr de telefon, care poate fi folosit pentru identificarea posesorului unui calculator, la un moment dat în timp, când este conectat la Internet.

Blog

Prescurtare de la „web log”, reprezintă un jurnal personal publicat pe Internet. Blogurile sunt deseori folosite pentru postarea de linkuri către fișiere care pot fi reproduceri ilegale de muzică și alte forme de divertisment.

Cyberlocker

Serviciu de găzduire (storage) pe Internet de fișiere mari, frecvent folosit pentru transfer ilegal de muzică și alte conținuturi.

Download

Copiere sau descărcare de fișiere (muzică sau alte conținuturi) de la un dispozitiv, de obicei computer, la un altul, ambele conectate la rețea.

File-sharing

Ațiunea de a permite unui cunoscut sau necunoscut prezent în rețea, prin punere la dispoziție publică (partajare), să aibă acces la fișiere stocate în calculatorul tău, de tip muzică sau documente personale.

Filtrare

Modalitate de a restricționa accesul la anumite conținuturi, siteuri sau acțiuni online.

ISP

Prescurtare de la „Internet service provider”. Companie care furnizează o conexiune, permițând accesul la Internet.

Peer-to-peer (P2P)

O modalitate populară de schimb de fișiere de muzică și nu numai, direct de la un calculator la altul, fără să mai treacă printr-un nod intermediar.

Proprietate intelectuală (PI)

Proprietatea intelectuală se referă la creațiile mintii: invenții (brevete), opere literare și artistice, simboluri, nume, imagini, design, utilizate în activități comerciale și noncomerciale. Deținătorul proprietății intelectuale poate controla și trebuie răsplătit pentru folosirea acesteia, acest fapt încurajând inovația și creativitatea sfer beneficiul umanității.

Proprietatea intelectuală este împărțită în două categorii principale:

- Dreptul de autor (Copyright), care include lucrări literare și artistice precum romane, poeme, piese de teatru, jocuri, filme, opere muzicale, site-uri web, picturi, fotografii, sculpturi, design arhitectural etc. Drepturile conexe includ drepturile artiștilor apărute ca urmare a interpretării, drepturile legate de înregistrările efectuate de producătorii de fonograme și drepturile apărute urmare a emisiei programelor de radio și televiziune.
- Proprietatea industrială, care include brevete de invenție (patente), mărci și indicații geografice, desene și modele industriale etc.

Ripping

Realizarea unei capturi digitale a unui fișier media, videoclip de exemplu, aflat pe un CD/ DVD, cu transformarea într-un fișier al cărui nou format permite transferarea și folosirea pe un calculator sau dispozitiv portabil de tip player, de exemplu iPod.

Router

Dispozitiv folosit pentru conectarea calculatoarelor la Internet.

Spyware

Program nociv, instalat involuntar sau autoinstalat pe un calculator, fără știința utilizatorului, care are ca scop tipic să raporteze date despre utilizatorul computerului și informații despre activitățile sale online către administratorul programului.

SSID

Prescurtare pentru Service Set Identifier, un nume sau o expresie care identifică un router wireless individual.

Streaming

Transmiterea de conținuturi de divertisment pe internet în timp real, astfel încât să poată fi redade pe un calculator sau pe un media player fără să fie stocate pe dispozitivele de redare.

Uploding

Punerea la dispoziție de fișiere stocate pe calculator sau pe un alt dispozitiv către alte calculatoare prin intermediul Internetului sau prin servicii de găzduire de tip cyberlocker.

Virus

Program nociv care poate infecta un calculator, care se multiplică și perturbă funcționarea normală a sistemului.

WiFi (Wireless)

Modalitate de transmitere a datelor informatice prin aer, fără cablu, folosind undele radio.

WPA

Prescurtare pentru WiFi Protected Access, o setare de securitate pentru calculatoare și dispozitive wireless.

Pentru părinți și profesori

Ești PĂRINTE

Vorbește cu copiii despre folosirea calculatorului

Cunoști suficient de bine în ce mod copiii tăi folosesc calculatorul ca să acceseze software, muzică și alte forme de divertisment disponibile online? Discută cu ei astfel încât să înțeleagă de ce e important să folosească site-uri legale.

Folosirea serviciilor online legale:

- asigură plata convenită tuturor celor care muncesc să facă muzică și programe de calculator, de exemplu;
- respectă legea și evită expunerea întregii familii la riscul de a fi trasă la răspundere pentru ilegalități;
- limitează riscul de virusare a calculatorului, de divulgare de date personale, de expunere la contactul cu persoane necunoscute online.

Caută pe internet serviciile legale de divertisment și software

Peste 13 milioane de piese muzicale sunt licențiate către servicii legale de muzică online. Găsești lista completă de servicii legale de pretutindeni la www.pro-music.org.

E posibil să îți placă servicii precum iTunes și Amazon MP3, ori Spotify, care pot furniza muzică pentru întreaga gospodărie.

În cazul software-ului, contactează producătorii; aceștia îți pot indica de unde poți descărca legal contra cost sau gratuit software.

Verifică suporturile de stocare, în special calculatorul

Știi ce este stocat în calculatorul de acasă? Asigură-te că este protejat împotriva programelor spyware și a virușilor.

Dacă folosești conexiuni wireless asigură-te că sunt securizate cu parola și criptate, cu WPA de exemplu.

Discută deschis cu toți membrii familiei despre tot ce fac online și decide ce protecții să activezi ca să răspundă nevoilor fiecărui utilizator de Internet din familie.

Ești PROFESOR

Discuții cu elevii

În ce mod accesează software și divertisment disponibile online și ce importanță au acestea pentru ei? În ce mod sunt plătiți oamenii care creează conținuturi de divertisment? Ce sunt drepturile de autor și drepturile conexe (copyright-ul)? Ce rol joacă aceste drepturi în crearea de divertisment și de locuri de muncă în industriile creative? Ce cred ei despre paleta de servicii legale online?

Folosește ca sursă de documentare și de pregătire a discuțiilor:

www.aimr.ro
www.bsa.org/romania
www.sigur.info
www.stoppirateria.ro

Subiecte de lecții

Etica accesării online de conținuturi de tip software și de divertisment reprezintă un subiect excelent pentru lecții de educație civică, dirigiențe, laborator Internet, de muzică și pentru materii opționale/ facultative.

Pentru elaborarea de cursuri bine documentate poți solicita suportul autorităților române și al asociațiilor care reprezintă titularii de drepturi.

Materiale didactice

Oferă un exemplu folosind materiale didactice de tip fișiere audio și video muzicale și programe de calculator obținute numai în mod legal.

Solicită-le elevilor ca în rezolvarea temelor și în realizarea de referate să respecte drepturile de autor și conexe.

Solicită titularilor de drepturi colaborarea și sprijinul pentru materiale de care ai nevoie, industriile creative sunt receptive la asemenea solicitări venite din mediul educațional.

Despre acest ghid și cum să obții suport mai departe

Acest ghid internațional a fost scris de asociația nonprofit Childnet International, cu sprijinul organizațiilor care reprezintă creatorii și producătorii din industriile de divertisment.

Adaptarea pentru România aparține Asociației Industriei Muzicale din România.

Contact organizații:

Childnet International

Childnet este o organizație non-profit care lucrează în parteneriat cu alte organisme din întreaga lume pentru a face din Internet un spațiu sigur pentru copii. Înregistrată ca organizație de caritate în Marea Britanie (nr. 1080173), din ianuarie 2011 Childnet a fost numită Centru pentru un Internet mai sigur în Marea Britanie de către Comisia Europeană.

www.childnet.com

Music Matters

Campania Music Matters reprezintă un efort colectiv al artiștilor și al tuturor celor care lucrează în industria muzicală pentru a reaminti ascultătorilor că muzica are valoare. Music Matters ajută iubitorii de muzică să identifice și să acceseze muzica din surse legitime, inclusiv prin prezența ștampilei Music Matters pe site-urile autorizate.

www.whymusicmatters.org

Pro-music

Pro-music este o coaliție de persoane și organizații care lucrează în sectorul muzical. Alianțele internaționale ale muzicienilor, interpreților, caselor de discuri și ale distribuitorilor din industria muzicală și-au unit forțele pentru a promova diferitele moduri în care oamenii se pot bucura de muzică în condiții de siguranță și în mod legitim online. Oferă paleta completă de servicii legale de muzică la nivel internațional.

www.pro-music.org

AIMR

Asociația Industriei Muzicale din România reprezintă și protejează drepturile caselor de producție muzicală membre, printr-o activitate antipiraterie permanentă, prin campanii educative și identificarea faptelor ilegale care lezează drepturile membrilor săi.

www.aimr.ro

Business Software Alliance

BSA este principalul promotor al industriei de software la nivel mondial, activând în 80 de state pentru dezvoltarea piețelor de software și crearea condițiilor pentru inovație și creștere. Membrii BSA investesc miliarde de dolari în fiecare an în economiile locale, locuri de muncă bune și soluții de ultimă generație care pot ajuta oamenii din întreaga lume să fie mai productivi, mai conectați și mai în siguranță. Printre membrii BSA se numără: Adobe, Apple, Autodesk, AVEVA, Bentley Systems, Bitdefender, CNC, Corel, Dassault Systèmes SolidWorks Corporation, Microsoft, Progress Software, Romsym Data, Siemens, Siveco, Softwin, Symantec și The MathWorks.

www.bsa.org

ORDA

Oficiul Român pentru Drepturile de Autor este organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, autoritatea unică de reglementare, evidență prin registre naționale, supraveghere, autorizare, arbitraj și constatare tehnico-științifică în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe.

www.orda.ro

Grupul de Lucru privind Proprietatea Intelectuală

Grupul de Lucru pe Probleme de Proprietate Intelectuală este expresia unui efort conjugat la care instituțiile statului român și importante structuri private s-au angajat pentru combaterea unui pericol de amploarea unui fenomen: acela al pirateriei, al contrafacerilor și al descurajării și vătămării creativității prin încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală.

www.grupdpi.ro